

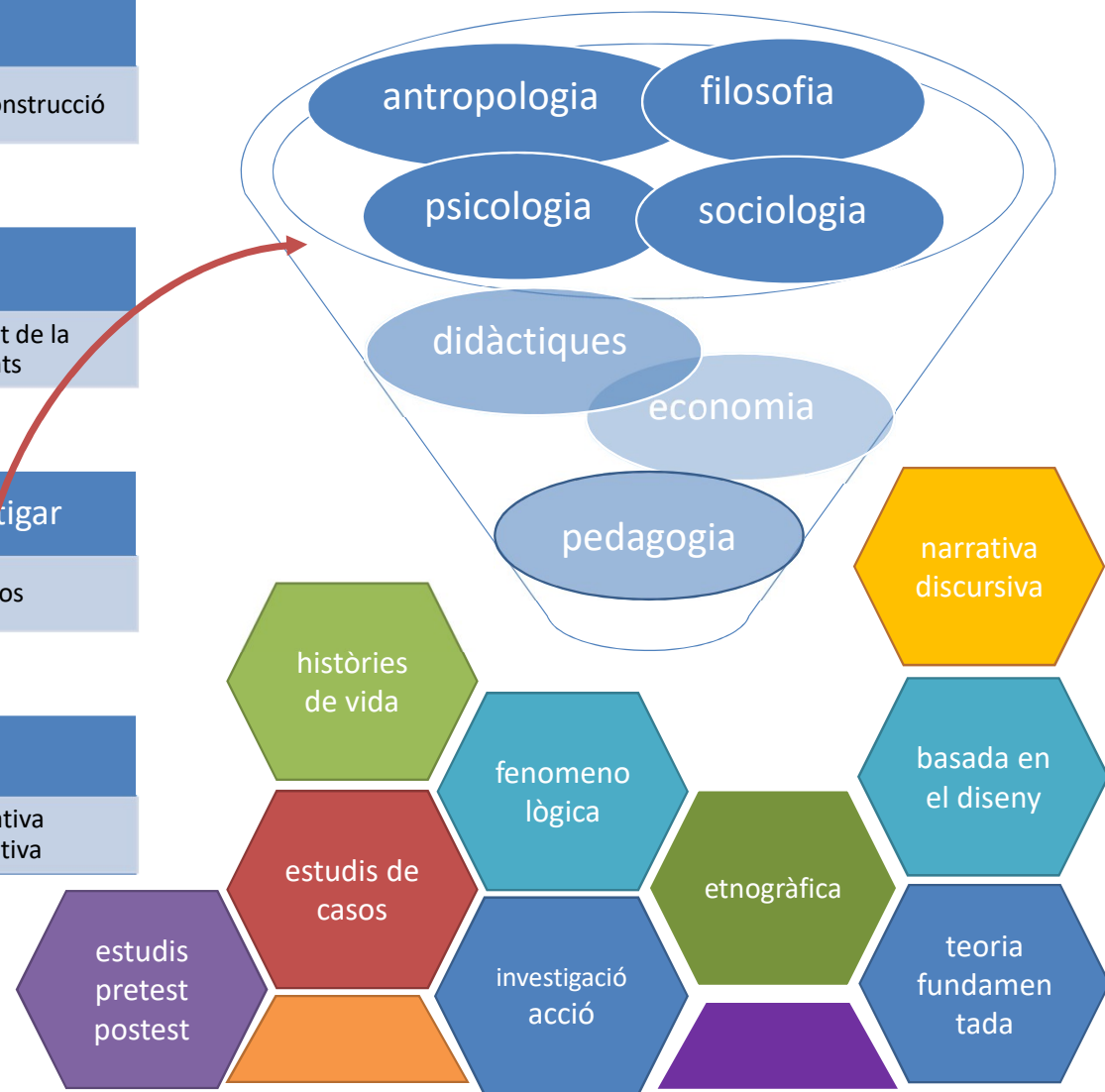
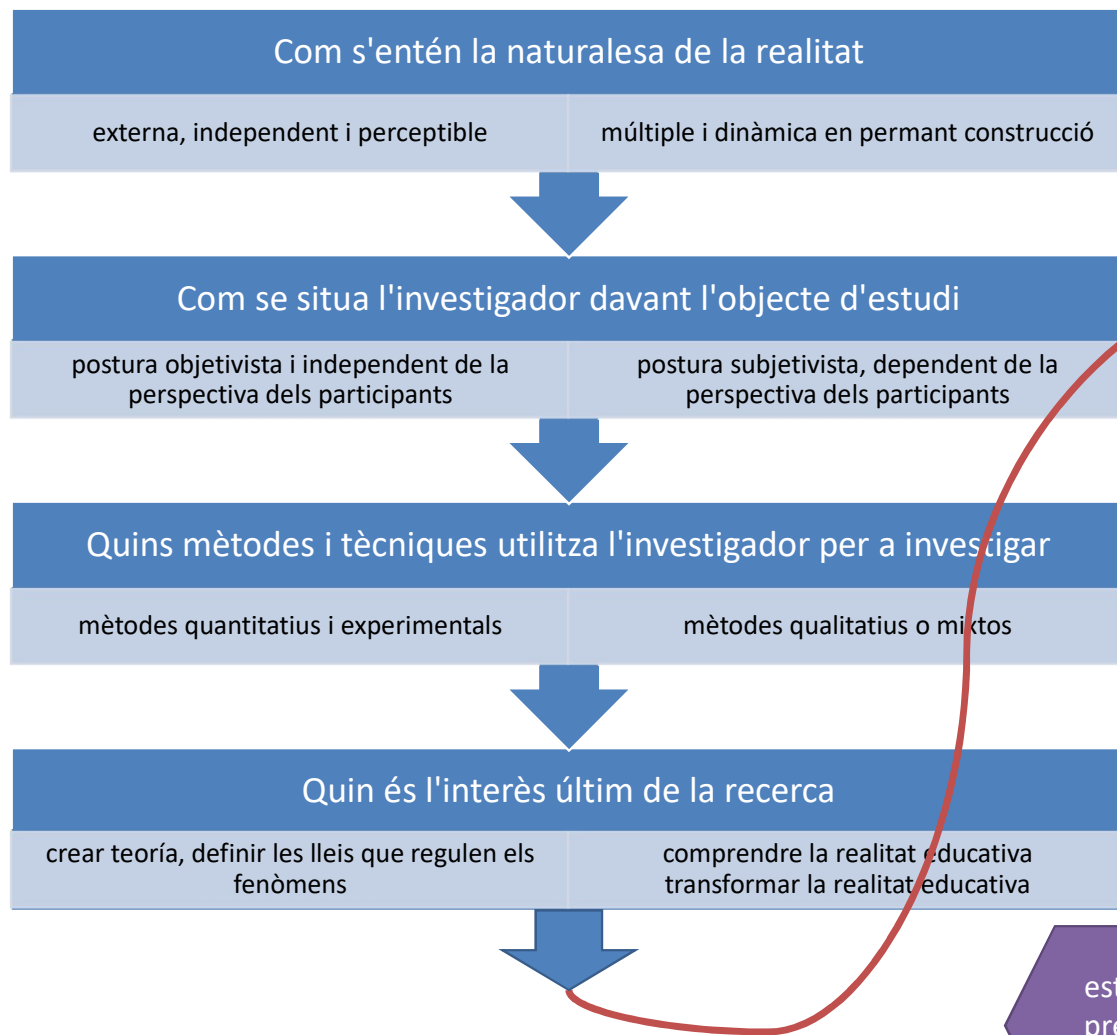
Una recerca orientada a la millora de les pràctiques educatives:
el projecte PERSONAE

Anna Engel · Universitat de Barcelona

Laboratori de transformació educativa
17 de novembre de 2021

Projecte PERSONAE

1. La recerca en educació i el projecte Personae
2. Finalitat i objectius del projecte Personae
3. Disseny de la recerca
4. Valoració dels participants

1. La recerca en l'educació

1. Característiques de la recerca del projecte Personae

- Centrada en problemes persistents de la pràctica
- Selecciona pràctiques innovadores existents per a documentar-les
- Construeix un marc col·laboratiu amb els equips docents participants en la innovació
- Procedeix mitjançant cicles iteratius de disseny-implementació-redisseny
- Recull dades de manera sistemàtica i prolongada en el temps
- Posa en relleu les fortaleses i febleses de la pràctica i genera propostes de millora, a partir dels resultats de l'anàlisi
- Crea xarxes entre els participants per a compartir i difondre les innovacions
- Aspira a informar la pràctica i contribuir al desenvolupament de la teoria i el coneixement psicoeducatiu
- Preocupada per la sostenibilitat de les innovacions i per assegurar la continuïtat de les dinàmiques de millora generades

2. Finalitat i objectius del projecte Personae

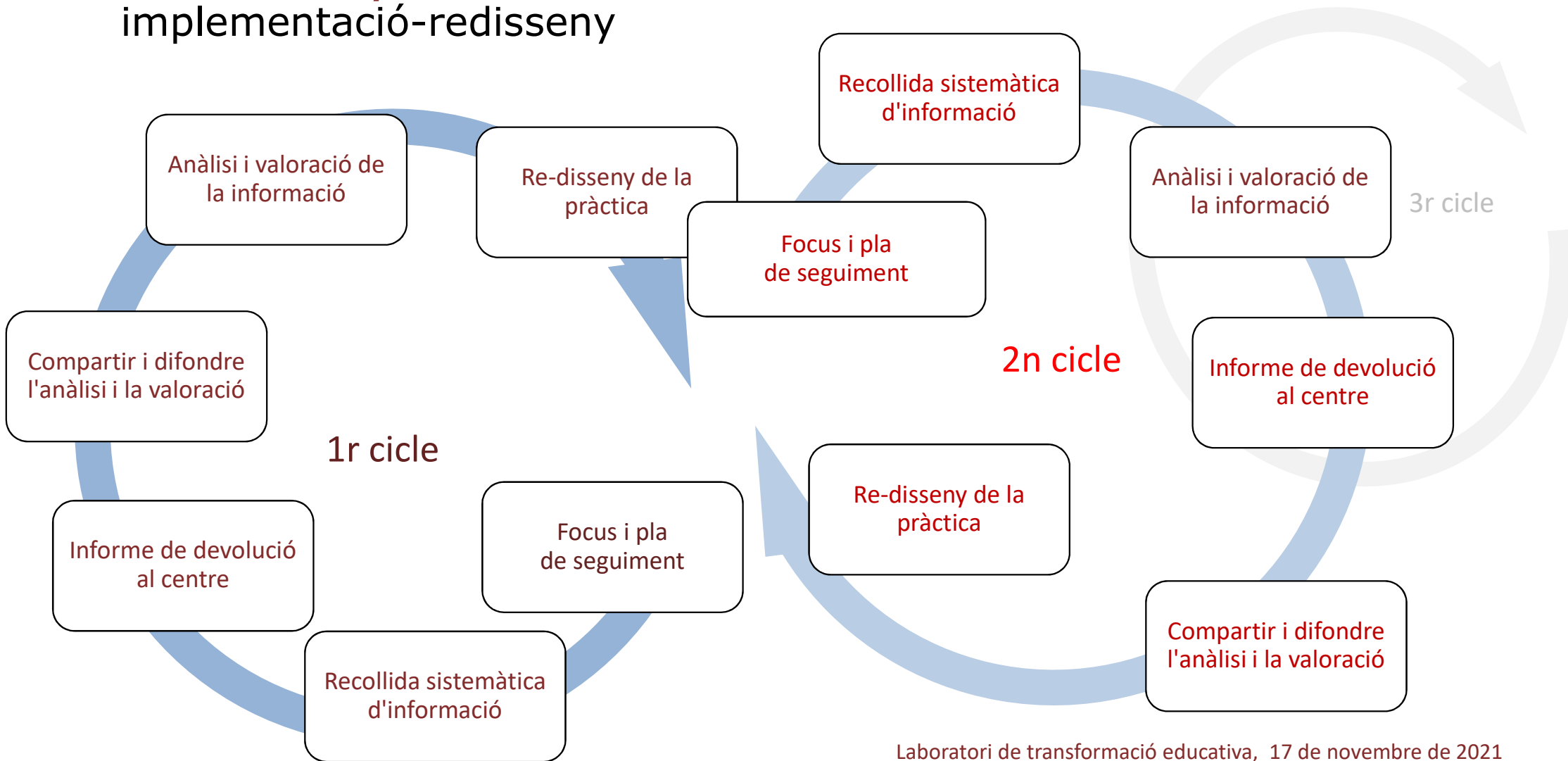
Focus de la recerca: el sentit i valor personal als aprenentatges i les estratègies de personalització de l'aprenentatge (responen als interessos i objectius personals dels aprenents, reconeixen i accepten la capacitat de decisió i control de l'aprenent sobre els seus propis processos d'aprenentatge, són sensibles i estan vinculades a les activitats quotidianes dels aprenents, connecten les experiències d'aprenentatge viscudes en diferents moments i contextos d'activitat pels aprenents, promouen la reflexió dels aprenents sobre els seus processos d'aprenentatge i sobre les seves característiques i potencialitats com a aprenents...)

Finalitat: documentar i analitzar la implementació de propostes de personalització de l'aprenentatge escolar

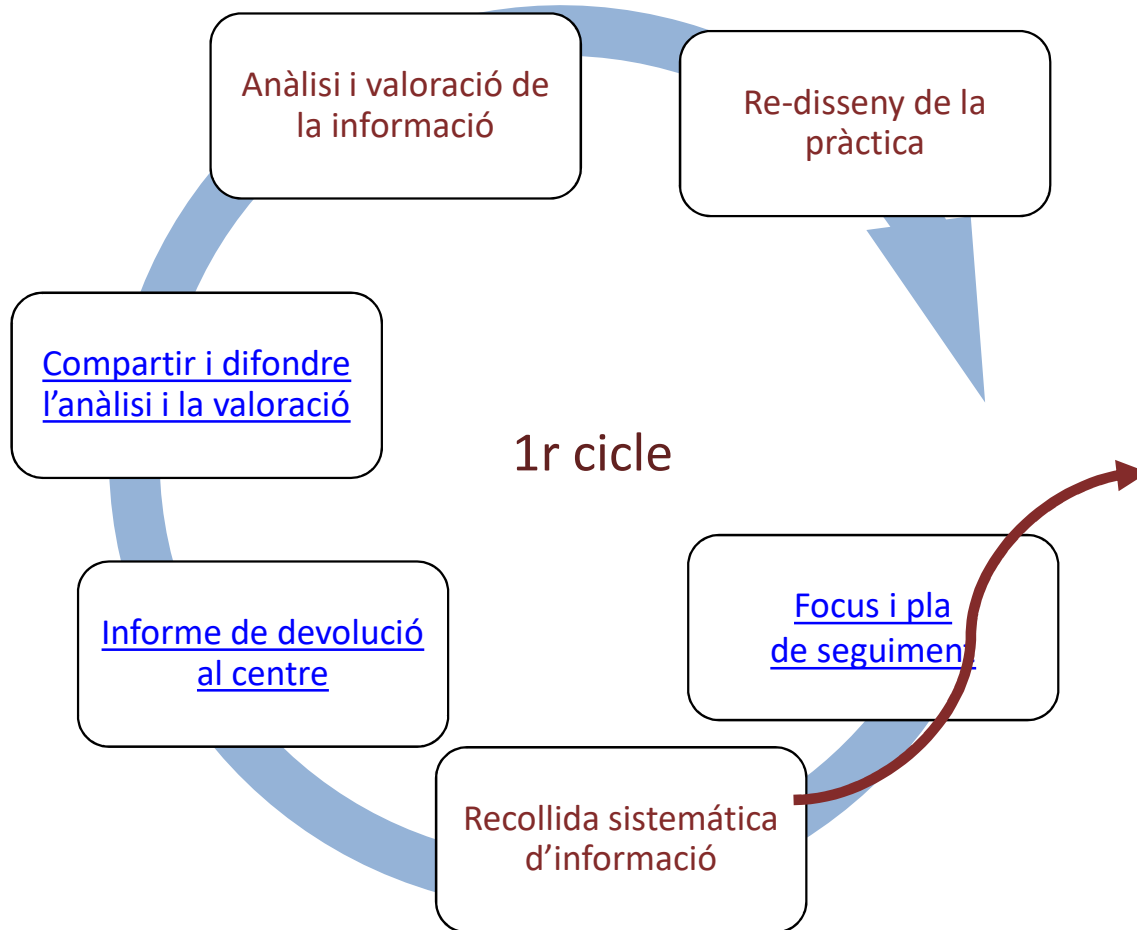
Identificació dels centres educatius:

- implementen pràctiques de personalització de l'aprenentatge
- educació primària i/o educació secundària
- públics o concertats
- Catalunya, Extremadura i Madrid

3. Disseny de la recerca: cicles iteratius de disseny- implementació-redisseny

3. Instruments principals d'un cycle de disseny-implementació-redisseny

Recollida sistemàtica d'informació:

- [Observacions d'aula](#)
- Recollida de [productes](#) realitzats per [l'alumnat](#) i el [professorat](#)
- Observacions de reunions de coordinació i recollida de documentació
- Entrevistes inicials, de seguiment i finals al professorat
- Entrevistes inicials, de seguiment i finals a l'alumnat
- Qüestionaris finals al professorat
- [Qüestionaris](#) finals a l'alumnat

4. Perspectiva del professorat participant

- Entrevista a 10 docents i membres d'equips directius participants, dos anys després de finalitzar el treball de camp
- Objectiu: conèixer el seu posicionament sobre la utilitat de la recerca per a la millora de les pràctiques d'innovació educativa
- Principals resultats:
  1. Aportacions del marc teòric per a millorar la pràctica educativa
  2. Sistemacitat en la recollida de dades
  3. Generació d'espais i temps per a reflexionar
  4. Devolució de la informació recollida
  5. Creació de xarxa amb altres centres i professorat

4.1. Aportacions del marc teòric per a millorar la pràctica educativa

- Abans d'implementar la pràctica educativa: il·luminar, guiar, compartir i després: resignificar i legitimar el realitzat
- La recerca parteix d'un coneixement teòric actualitzat al qual nosaltres tenim difícil accés i al qual no hauríem arribat en solitari
- Les propostes metodològiques estan «filtrades» a través dels marcs teòrics per a garantir la coherència
- Un marc teòric és bo en la mesura en què s'ajusta a la nostra realitat i ens serveix per veure el camí que tenim davant

Aportaciones del
Marco Teórico para
mejorar la práctica
educativa

4.2. Sistemàticitat en la recollida de dades

- Els investigadors fan una cosa que nosaltres no aconseguim fer en el nostre dia a dia (observar, registrar, analitzar i comunicar la informació)
- Importància d'oferir una mirada de la realitat “des de fora”, usant instruments específics de recerca, i utilitzant un registre i anàlisi sistemàtica
- Utilitat d'una observació sistemàtica quan es fa des d'una mirada teòrica compartida amb el centre
- Importància que l'investigador s'integri a l'aula i amb la comunitat educativa, per a conèixer bé la realitat que estudia i que nosaltres li donem valor a les seves devolucions

Sistematicidad en la recogida de datos

4.3. Generació d'espais i temps per a reflexionar

- La mateixa recerca té una voluntat de reflexió, d'acompanyar a pensar
- La recerca ens «obliga», ens «força» a reflexionar:
  - Ens obliga a parar-nos a escriure i pensar, ens ofereix un major nivell de reflexió, pel temps que es dedica i la perspectiva teòrica des de la qual es fa
  - Ens vam veure «obligats» a compartir, treballar amb altres docents i reflexionar sobre altres propostes
- Qualsevol espai de la recerca (entrevistes, qüestionaris, converses informals, informes de devolució,...) t'ajuden a reflexionar, no suposen una pèrdua de temps

Generación de
espacios y tiempos
para reflexionar

4.4. Devolució de la informació

- La major part de recerques (amb qüestionaris) no ofereixen cap mena de devolució.
- Utilitat de les devolucions:
  - Permeten prendre consciència que estem fent una pràctica innovadora (es legitima la pràctica), ofereixen seguretat. Veiem coses que des de l'aula no es veuen
  - Ofereixen pautes, propostes de millora sobre la pràctica, cap a on avançar, plantejar-se nous objectius
- Format de devolució: l'ideal seria informe escrit + devolució oral al claustre + devolució als equips docents implicats + articles i ressenyes (formació indirecta)
- Es valora que es faci una devolució contínua, en reunions periòdiques, més enllà dels informes finals

Devolución de la información

4.5. Creació de xarxa amb altres centres i professorat

- Utilitat de les jornades:
  - Com a reconeixement al treball que es fa en el centre
  - Conèixer altres centres amb els quals reflexionar, compartir idees i estratègies
  - Crear llaços entre professorat i centres
  - Visitar altres centres, aprendre del que fan

Conexión con
otros centros y
profesorado

Moltes gràcies per la vostra atenció

Projecte PERSONAE

Anna Engel anna.engel@ub.edu

Unión Europea

Fondo Europeo
de Desarrollo Regional
"Una manera de hacer Europa"

Proyecto financiado por el Ministerio de Economía, Industria y Competitividad (Agencia Estatal de Investigación –AEI– y Fondo Europeo de Desarrollo Regional –FEDER–). Referencia: EDU2017-82321-R. IP: Dr. César Coll.

Problemàtica: la (des)implicació de l'alumnat en les activitats escolars

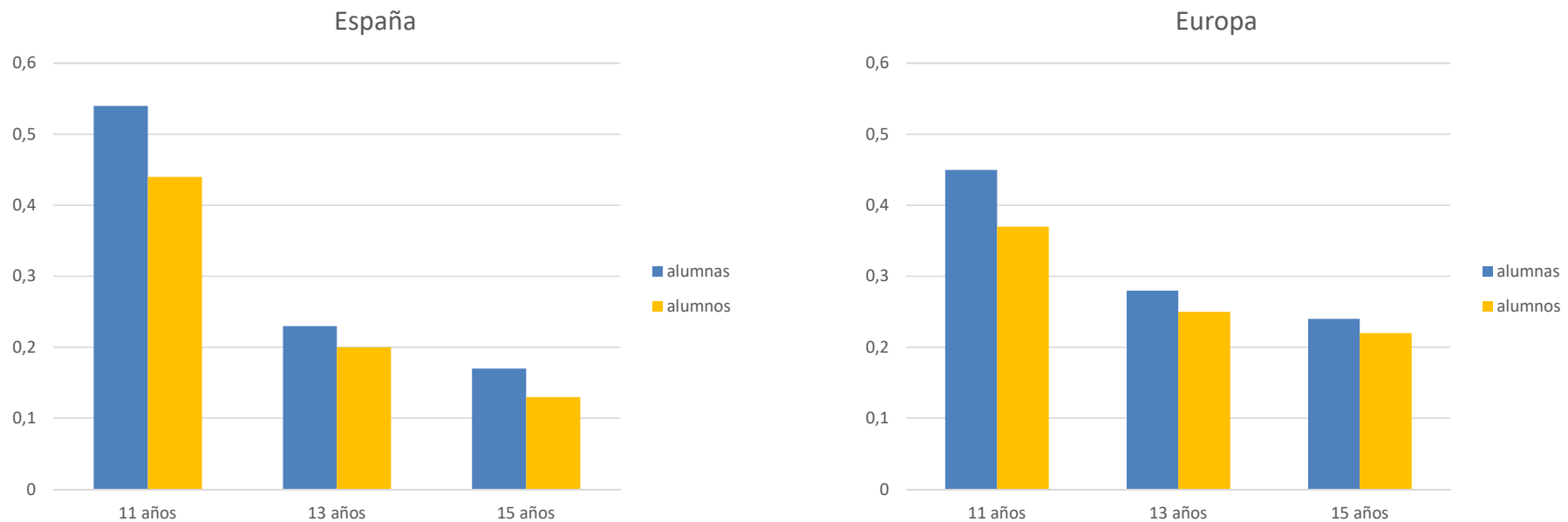
Indica en quina mesura....

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (CSASE) *Anàlisi del context de l'alumnat de quart d'ESO. Curs 2018-2019*

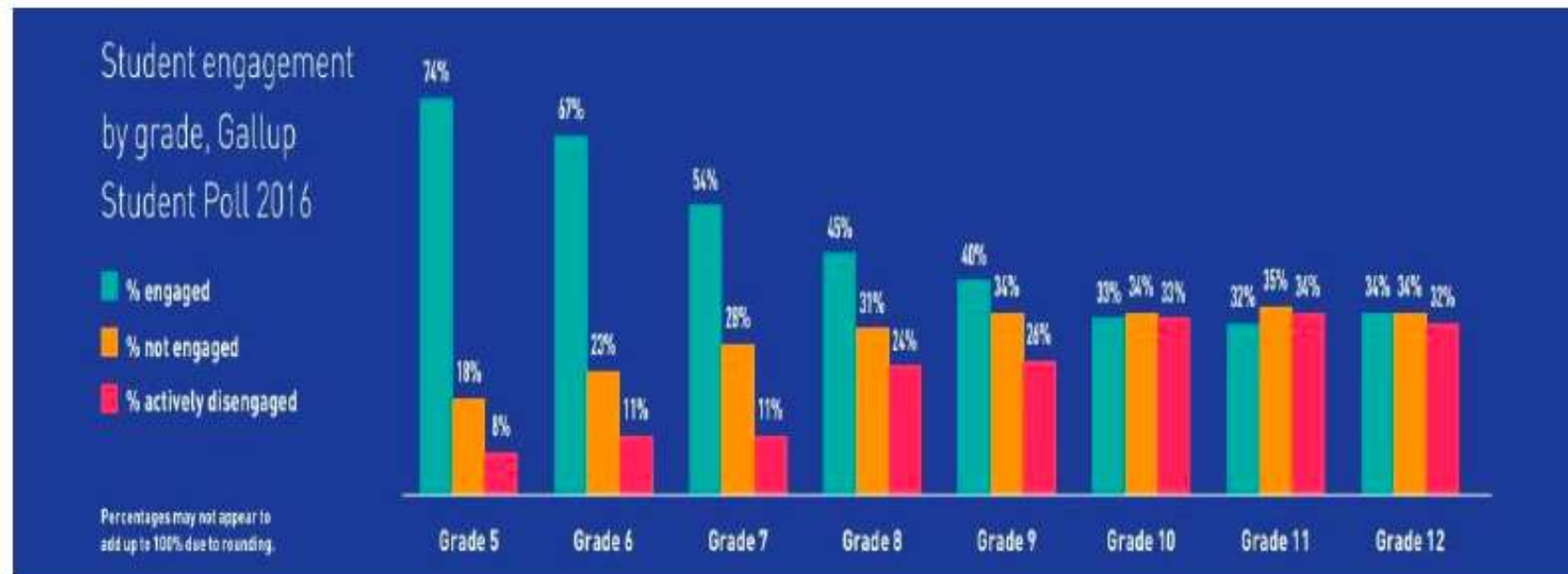
Problemàtica: la (des)implicació de l'alumnat en les activitats escolars

Me gusta mucho ir a la escuela...

Health Behaviour in School-aged Children patrocinado por la OMS (HBSC, 2016)

Problemàtica: la (des)implicació de l'alumnat en les activitats escolars

Grade 5: 10-11 años ... Grade 8: 13-14 años ... Grade 12: 17-18 años

915,214 U.S. student; 50 States, including Washington, D.C.; 540 U.S. public school districts; 2,940 U.S. public schools; 909,617 U.S. public school students; 34 U.S. private schools; 5,597 U.S. private school students; 3 Canada school divisions; 29 Canada schools; 3,614 Canada students.